

Učešće javnosti u procesima donošenja dokumenata javnih politika

Podnošenje zahteva za izradu dokumenta javnih politika

Podnošenje inicijative koja sadrži kratak opis promene koju treba postići izradom, usvajanjem i sprovođenjem dokumenta javnih politika, njenih elemenata i njihovih uzročno-posledičnih veza i ciljeva koje treba postići.

Inicijativu može podneti **državni organi i organizacije, organi i organizacije lokalnih vlasti, građani, privredni subjekti, udruženja građana i druge organizacije civilnog društva, naučno-istraživačke i druge organizacije** u odnosu na koje se sprovodi ta javna politika.

1

Obaveštavanje javnosti o početku izrade dokumenta javnih politika

Šta znači obavestiti javnost?

Nadležni predlagač je **dužan da obavesti javnost o početku izrade dokumenta javne politike**. Nadležni predlagač objavljuje obaveštenja na svojoj internet stranici, a ako je nadležni predlagač organ državne uprave to obaveštenje se objavljuje i na portalu e-Uprava, sedam radnih dana od dana početka izrade dokumenta.

Ko je nadležan da obavesti javnost?

Nadležni predlagač

2

Obaveštavanje javnosti o početku izrade dokumenta javnih politika

Šta je to mapiranje zainteresovanih strana?

U ovom koraku vrši se mapiranje ciljne grupe, odnosno **grupe na koje će predložene promene uticati direktno ili indirektno**, kao i druge zainteresovane strane koje mogu imati interesa u oblikovanju javne politike, tj. na koje mogu uticati predložena rešenja, opcije, mere i aktivnosti predložene dokumentom javne politike ili propisom.

Ko je nadležan da mapira zainteresovane strane?

Nadležni predlagač

3

Raspisivanje poziva za učešće organizacija civilnog društva u Radnoj grupi za izradu dokumenta

Javni poziv za prijavu za članstvo u Radnoj grupi objavljuje nadležni predlagač na svom sajtu. Takođe, postoji mogućnost da pored nadležnog predlagača Javni poziv bude objavljen i na sajtu Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog.

Javni poziv po pravilu sadrži: informacije o nazivu i cilju predloga dokumenta javne politike i nacрта, odnosno predloga propisa koji se priprema, zadatke radne grupe, cilj, oblast i pravo učešća na javnom pozivu, kriterijume za izbor kandidata koji mogu obuhvatati i određeni sistem bodovanja, potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost kriterijuma, kao i rok za podnošenje prijave.

Učestvovanjem u radu Radne grupe, **organizacije civilnog društva uključuju se direktno u najraniju fazu izrade dokumenta javnih politika.**

4

Rad Radne grupe za izradu dokumenta

Cilj i zadatak Radne grupe je da izradi Nacrt dokumenta javnih politika, tako što će identifikovati probleme, mogućnosti i vremenske okvire konkretnih aktivnosti i mera u određenoj oblasti, dati svoje mišljenje o održivosti predloženih mera i aktivnosti.

Radna grupa je sačinjena od **predstavnika ministarstva, zainteresovanih strana i organizacija civilnog društva** koji svojim znanjem i ekspertizom doprinose kreiranju dokumenta.

5

Javne konsultacije

Šta su javne konsultacije?

Konsultacije se sprovode tokom utvrđivanja javne politike i izrade nacrt dokumenta javne politike, kao i tokom izrade nacrt propisa, a njihova svrha je da se od zainteresovanih strana i ciljnih grupa prikupe podaci neophodni za sprovođenje analize efekata, u cilju definisanja optimalnih mera javne politike, odnosno rešenja u propisima.

Ko može učestvovati u javnim konsultacijama?

U zavisnosti od obuhvata dokumenta javne politike u proces konsultacija se uključuju **zainteresovane strane i ciljne grupe iz reda građana i privrednih subjekata, udruženja građana ili privrednih subjekata i drugih organizacija civilnog društva, naučno-istraživačkih, strukovnih i drugih organizacija, kao i predstavnici državnih organa, lokalnih vlasti i ostalih učesnika** u planskom sistemu koji sprovode ili u odnosu na koje se sprovodi ta politika.

Ko je nadležan za sprovođenje javnih konsultacija?

Nadležni predlagač je dužan da **omogući učešće** svih zainteresovanih strana i ciljnih grupa u procesu konsultacija, koje sprovodi tokom izrade dokumenta javnih politika.

6

Javna rasprava

Šta je javna rasprava?

Javna rasprava se sprovodi neposredno pre usvajanja dokumenta javnih politika, odnosno propisa, a njena svrha je da celokupnu javnost, a naročito subjekte na koje se odnose mere javne politike, odnosno obveznike postupanja po propisu, upozna sa gotovim tekstom nacrta, u cilju blagovremene pripreme za sprovođenje i prikupljanje primedbi i sugestija za finalne intervencije na tekstu.

Ko može učestvovati u javnoj raspravi?

U javnoj raspravi mogu učestvovati **zainteresovana javnost i građani**, koji su poslali svoje komentare i sugestije.

Ko je nadležan za sprovođenje javne rasprave?

Nadležni predlagač je dužan da pre podnošenja na razmatranje i usvajanje dokumenta javne politike, sprovede javnu raspravu o tom dokumentu i da pripremi izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi.

7

Usvajanje dokumenta javnih politika

Dokument javnih politika na **republičkom nivou**, usvaja Vlada, osim ako je drugačije propisano posebnim zakonom.

Dokument javnih politika **autonomne pokrajine** usvaja nadležni organ autonomne pokrajine, u skladu sa zakonom, statutom i drugim opštim aktima autonomne pokrajine.

Dokument javnih politika **jedinice lokalne samouprave** usvaja skupština jedinice lokalne samouprave, osim ako je drugačije propisano posebnim zakonom.

Donosilac dokumenta javne politike, **objavljuje taj dokument na svojoj internet stranici**, a ako je donosilac Vlada taj dokument se objavljuje i na portalu e-Uprava i internet stranici predlagača, u roku od sedam radnih dana od dana usvajanja.

Donosilac dokumenta javne politike odlučuje o objavljivanju dokumenta javne politike u službenom glasilu u postupku njegovog usvajanja, osim ako je drugačije propisano posebnim zakonom.

8

Praćenje sprovođenja, ex-post analiza i vrednovanje učinaka javnih politika

Nadležni predlagač sprovodi **ex-post** analizu efekata javne politike.

Sprovođenje mera i aktivnosti prati se u skladu sa mehanizmom koji je određen samim dokumentom javne politike ili drugim planskim dokumentom koji je predmet praćenja. Na osnovu nalaza dobijenih *ex-post* analizom, nadležni predlagač **vrednuje učinke javnih politika, odnosno ocenjuje relevantnost, efikasnost, efektivnost i održivost javne politike**, u cilju njenog preispitivanja i unapređenja, odnosno revizije i daljeg planiranja.

Praćenje sprovođenja i vrednovanje učinaka javnih politika sprovodi se uz uzimanje u obzir podataka i informacija **dobijenih od svih organa i organizacija koje su odgovorne za sprovođenje mera odnosno aktivnosti javnih politika**, kao i podataka i informacija koje su pribavljene iz drugih izvora, a koje se odnose na učinke tih javnih politika. Vlada bliže uređuje način praćenja sprovođenja, *ex-post* analizu i vrednovanje učinaka javnih politika.

9

Izveštavanje o rezultatima sprovođenja dokumenata javnih politika

Ako je predlagač dokumenta javne politike organ državne uprave, taj organ izveštava Vladu, preko organa državne uprave nadležnog za koordinaciju javnih politika, **o rezultatima sprovođenja tog dokumenta**, odnosno o *ex-post* analizi efekata javne politike utvrđene tim dokumentom.

Ovaj dokument nastao je u okviru projekta **Volvox - Snaga zajednice** koji se sprovodi uz finansijsku podršku Evropske unije. Stavovi i mišljenja autora izneti u ovom dokumentu nužno ne predstavljaju zvanične stavove Evropske unije i za njih je isključivo odgovoran autor.